

ПОЛІТИЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Безпека охоплює набагато ширше коло питань ніж відсутність збройного конфлікту. Вона охоплює права людини, відповідальність державного керівництва, доступ до освіти, так само як і забезпечення кожного індивіда свободою та можливостями розвивати свій потенціал.

Комісія з прав людини 2003 р.

Постановка проблеми. Безпека є центральним поняттям сучасного демократичного суспільства, а також суттєвою передумовою публічного, відкритого життя. Поняття «безпека» охоплює майже кожен життєво важливу сферу. Складність визначення поняття «безпека» пояснюється тим, що воно є всеохоплюючим поняттям сучасного світу так званім «catch-all-Begriff». Наприклад, у кримінології безпека оцінюється з погляду на загрози та усвідомлення ризику, у соціології досліджується дія безпеки на суспільство, у юридичній науці аналізується публічна безпека та здійснюється нормативно-правове регулювання відносин у сфері безпеки, в історичній науці досліджуються різні історичні епохи з точки зору внутрішньої та зовнішньої політики [1].

Як зазначає німецький дослідник К. Ендрес, до цього часу в політичній науці не вдавалося знайти дійсно вдале та повне визначення змісту поняття «безпека». Це дивує, адже починаючи з 1960 року внутрішня

безпека стала центральною категорією, що має найбільше значення. Міждисциплінарні дослідження категорії «безпека» розпочалися лише останнім часом [1].

Цікавим є порівняння поняття «безпека» у англо-американомовному середовищі, оскільки є розрізнення понять безпека як «Security» (безпека від нападів) та «Safety» (експлуатаційна безпека), тоді як у німецькій мові є єдине поняття, що означає безпеку «Sicherheit».

Політична безпека є однією з найважливіших складових і стрижнем національної безпеки. Політична безпека тісно пов'язана з державною безпекою та конституційною безпекою. На сьогоднішній день у сучасній Україні не має виробленої чіткої концепції та системи забезпечення політичної безпеки. Політизація суспільного життя, тісний взаємозв'язок політичних процесів з економічними, соціальними, духовними, інформаційно-ідеологічними зумовлює необхідність здійснення наукових досліджень, що спрямовані на розробку та

State policy of Ukraine in the field of the information security of person, society and state

вдосконалення заходів протидії процесам, що руйнують основи державного та суспільно-політичного ладу. У зв'язку з цим розробка теоретичних та практичних проблем політичної безпеки, аналіз системи забезпечення політичної безпеки, її структурних елементів є важливим та актуальним завданням для зміцнення політичної складової національної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання національної безпеки досліджували у своїх працях І. Ф. Бінько, С. І. Головешенко, В. П. Горбулін, І. В. Діордіца, А. Б. Качинський, О. Ю. Кравчук, В. Г. Кремінь, В. А. Ліпкан, Н. Р. Нижник, Х. В. Приходько, Г. П. Ситник та інші. Серед іноземних дослідників слід відзначити праці В. Ф. Дармокрика, Д. В. Кротова, Б. Г. Путіліна, В. В. Серебряннікова (РФ), К. Ендреса, Т. Нілебока, Н. Петерсена (ФРН).

Проте, незважаючи на провідне місце та роль політичної безпеки в структурі національної безпеки, ця категорія недостатньо розроблена в сучасній науковій літературі.

Метою статті є дослідження змісту категорії «політична безпека» та її місця у системі національної безпеки, аналіз структури політичної безпеки, її системи, механізму забезпечення.

Виклад основного матеріалу. Дослідження політичної безпеки є нагальною потребою української політичної та правової науки, що зумовлені розвитком та посиленням загроз державному суверенітету України в умовах збройної агресії Російської Федерації. Гібридна війна, що відбувається на території нашої держави,

діє шляхом дестабілізації всіх соціально значущих сфер: економічної, політичної, військової, інформаційної. Забезпечення політичної безпеки, основою якої є стабільність політичної системи, конституційність та легітимність державного керівництва, забезпечення прав та свобод громадян формує міцну демократичну державу, що здатна протистояти спробам дестабілізації державного та суспільного ладу, протидіяти спробам «розхитати» суспільну думку шляхом інформаційних маніпуляцій з боку агресора.

Політична безпека тісно пов'язана з державною безпекою. Політичну безпеку визначають як «захищеність державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, економічного, науково-технічного та оборонного потенціалу України від зовнішніх і внутрішніх загроз, розвідувальних, терористичних та інших протиправних посягань спеціальних служб іноземних держав, а також організацій, окремих груп та осіб на життєво важливі інтереси України» [2, с. 4].

Як зазначає російський дослідник В. Ф. Дармокрик, сучасне розуміння політичної безпеки часто зводиться до її розуміння як охорони найвищих посадових осіб у державі, державних органів та збереження держави як основного соціального інституту політичної безпеки, залишаючи поза увагою такі важливі складові, як забезпечення прав і свобод громадян, забезпечення демократичних основ державного та суспільного ладу, діяльність інституцій громадянського суспільства [3].

Державна політика України у сфері забезпечення інформаційної безпеки людини, суспільства, держави

У широкому розумінні безпека означає відсутність загроз життєво важливим цінностям учасників (акторів). Німецький дослідник Т. Нілебок досліджує безпеку у її взаємозв'язку та співвідношенні з миром. Науковець зазначає, що існує багато визначень поняття «мир», зокрема, мир визначається як відсутність війни, незастосування зброї між соціальними акторами [4]. У такому розумінні мир, на наш погляд, є однією з форм реалізації безпеки.

Поняттям «політична безпека» вітчизняні дослідники характеризують комплекс заходів, спрямованих на збереження конституційно легітимізованого політичного ладу тієї чи іншої держави, забезпечення державотворення та конструктивної політики [5, с. 260].

Російський дослідник Б. Г. Путілін визначає політичну безпеку як стійкість державного і суспільного ладу конкретної держави від зовнішнього і внутрішнього впливу. На відміну від політичної безпеки, захист якої здійснюється переважно несилдовими, дипломатичними методами, військова безпека досягається за допомогою засобів стримування шляхом залякування [6]. Головною метою забезпечення воєнної безпеки є усунення зовнішніх і внутрішніх загроз національній безпеці держави у воєнній сфері та створення сприятливих умов для гарантованого захисту її національних інтересів [7].

Забезпечення політичної безпеки здійснюється державними та недержавними суб'єктами, серед яких чільне місце належить органам дер-

жавної влади. У такому аспекті політична безпека тісно пов'язана з конституційною безпекою.

Поняття конституційної безпеки є відносно новим для теорії конституційного права, вперше воно було запропоноване в 1997 році російським науковцем Т. Е. Шуберт. Конституційну безпеку, на її думку, слід тлумачити як «здатність суб'єктів конституційно-правових відносин протистояти деструктивним проявам конституційних конфліктів, а також іншим внутрішнім і зовнішнім загрозам» [8]. І. В. Гончаров під конституційною безпекою розуміє внутрішню безпеку держави, яка передбачає стан захищеності основ конституційного ладу країни від загроз, що мають переважно внутрішній характер, і при цьому забезпечує стабільний, поступальний розвиток особистості, суспільства і держави [9]. Як зазначає О. Ю. Кравчук, конституційна безпека розкриває в національній безпеці її політико-правовий аспект: сукупність політичних інститутів і їх повноважень, визначає правові рамки функціонування політичних інститутів і окремих громадян, авторитет державних інститутів і розвиненість демократії, перетинаючись тим самим з політичною безпекою [10].

Таким чином, можна погодитись з думкою українського дослідника А. А. Єзерова, що конституційна безпека, як правова категорія, відображає стан захищеності конституційного ладу і систему заходів щодо його захисту. До свого змісту вона включає наступні негативні фактори впливу на базові конституційні цін-

State policy of Ukraine in the field of the information security of person, society and state

ності: колізії, прогалини та інші дефекти в законодавстві; невідповідності між природним правом і позитивними нормами; правовий нігілізм суб'єктів конституційно-правових відносин, низький рівень їх правової культури; зловживання правом. Ці фактори ризику можуть виявлятися в різних діях, що загрожують конституційному ладові: порушення конституційного статусу Української держави, цілісності та недоторканності її території; порушення верховенства Конституції як Основного Закону; протистояння влад тощо [11].

У російській науковій літературі представлений підхід, що виокремлює такий вид безпеки, як «правова безпека», яка розглядається в широкому та вузькому сенсі слова. «У широкому змісті вона означає захищеність правової системи, системи права, законодавства в цілому від правових (формально правових – через закріплення в нормах позитивного права) небезпек і загроз, правові засоби забезпечення всіх видів безпеки (національної, державної, економічної, екологічної тощо), у вузькому сенсі – це усунення правових небезпек і загроз як у процесі створення закону, правової норми, так і в процесі правозастосування – забезпечення правової безпеки особи, суспільства і держави» [12]. Правова безпека передбачає високу ефективність діяльності правової системи, її здатність успішно захищати цінності цивілізованого співіснування [13].

Український дослідник Х. В. Приходько наголошує на тісному взаємозв'язку політичної безпеки з

галуззю конституційного права і визначає політичну безпеку як:

- категорію конституційного права;

- інститут конституційного ладу, як вид конституційних політичних відносин;

- гарантію конституційних прав і свобод громадян;

- правовий режим функціонування політичної системи;

- фактор стабільності конституційного ладу України тощо [14, с. 37].

Аналізуючи суть, зміст та форму політичної безпеки, Х. В. Приходько зазначає, що

- за своєю суттю політична безпека – це стабільний стан політичної системи і найбільш сприятливий режим взаємодії її суб'єктів, формалізований у політичних відносинах, що регулюються та охороняються Конституцією та законами України;

- за змістом – це сукупність факторів (умов), необхідних для функціонування та реалізації політичних основ конституційного ладу України, політичних прав і свобод людини і громадянина, а також демократичного політичного режиму в країні;

- за формою – це система конституційних політичних відносин, в рамках яких стає можливим і реальним здійснення демократичної влади й конституційної правосуб'єктності учасників цих відносин [14, с. 38].

Як зазначає В. В. Серебрянников, політична безпека є сукупністю заходів для виявлення, запобігання й усунення тих факторів, що можуть завдати шкоди політичним інтересам країни, народу, суспільства, грома-

Державна політика України у сфері забезпечення інформаційної безпеки людини, суспільства, держави

дян, зумовити політичний регрес і навіть політичну загибель держави, а також перетворити владу і політику з творчої, конструктивної в руйнівну силу. Політична безпека – це безпека влади і політики: а) для країни, її народу і громадян; б) для самих себе; в) для світового співтовариства [15].

Політичну безпеку можна визначити також як стан захищеності політичних інтересів особи, соціальних груп, держави від внутрішніх та зовнішніх загроз, а також систему заходів щодо забезпечення цієї захищеності [16, с. 217]. За твердженням німецького дослідника Т. Нілебока, політична безпека означає відчуття захищеності індивіда, що виникає внаслідок його членства в суспільстві, у якому захищаються основоположні права та свободи з боку органів влади та гарантується відсутність тиску на особу [4].

На нашу думку, сутність політичної безпеки полягає у наявності стійкого політичного суверенітету в межах міждержавних відносин і політичної стабільності суспільства, яка досягається шляхом формування стійкої політичної системи.

Історія дає кілька типів систем політичної безпеки:

1) карально-репресивний – орієнтація на пошук ворогів, їхнє придушення, ізоляцію, вигнання і знищення;

2) охоронно-силовий – зосередження уваги на забезпеченні безпеки правлячої еліти і режиму, основна опора на силу, але і застосування «гнучких» заходів (підкуп, обман, створення фальшивих асоціацій, опозиції і т. п.);

3) демократичний, заснований на демократичному законодавстві, застосуванні переважно невоєнних засобів (духовно-психологічних, інформаційних, судово-правоохоронних і т. п.).

В ідеалі, як модель майбутнього, може з'явитися четвертий тип – ненасильницької політичної безпеки [17, с. 29].

Очевидно, що в Україні назріла потреба вдосконалення державної політики, яка б дала змогу розробити ефективніші механізми стабілізації державних та політичних процесів, реалізації соціально-політичних прав та інтересів громадян України. Має впроваджуватися комплексний механізм виявлення загроз національним інтересам у політичній сфері, розробки та вжиття відповідних заходів з метою їх нейтралізації, координування зусиль державних та недержавних інституцій щодо їх усунення. Означені функції повинна виконувати система забезпечення політичної безпеки України, яка буде органічною складовою цілісної системи національної безпеки України. На її створенні необхідно зосередити зусилля всіх гілок влади, виконавчих структур, експертів [18].

Основними вимогами до функціонування системи забезпечення політичної безпеки мають бути: відповідність принципам забезпечення політичної безпеки; спрямованість на захист інтересів населення України як груп, так і окремих осіб; законність функціонування системи; керуваність системи; ефективність і стабільність функціонування [18].

State policy of Ukraine in the field of the information security of person, society and state

На думку В. Ф. Дармокрика, політична безпека має свої специфічні структурні елементи: політичних акторів (інститути, групи, організації, індивіди), що закріплюють форми політичної діяльності, способи здійснення влади, методи управління; визначення політичних цілей та шляхів їх досягнення у відповідності до інтересів особи, суспільства, держави із врахуванням соціально-політичних практик, ціннісних орієнтацій та установок; нормативно-правові положення та принципи, що реалізують регламентацію діяльності політичної системи загалом та її окремих елементів (політичних інститутів, організацій, громадян), а також визначають умови, можливості та межі функціонування всієї політичної системи; і нарешті, комунікації, що здійснюються як всередині політичної системи (між законодавчою та виконавчою гілками влади, між окремими політичними лідерами; між виборцями та депутатами тощо), так і поза межами політичної системи (між державою та громадянами; між політичними лідерами та народом, неурядовими громадськими організаціями та органами влади тощо) [3].

Російський дослідник Д. В. Кротов виокремлює наступні структурні складові системи забезпечення політичної безпеки:

- мета системи, як відображення актуальних потреб особи, суспільства та держави у захисті їх політичних інтересів;
- політичні інтереси особи, суспільства та держави;
- політичні цінності особи, суспільства та держави;

– органи державної влади, що володіють необхідною інформацією, засобами та силами для забезпечення захищеності життєво важливих політичних інтересів особи, суспільства та держави;

– суб'єкти, що мають потребу в забезпеченні життєво важливих політичних інтересів особи, суспільства та держави;

– об'єкти політичної безпеки – особа, суспільство та держава [19].

На думку В. В. Серебрянникова, механізм політичної безпеки містить у собі цілу низку елементів та їх цілеспрямовану взаємодію:

– об'єкти (територія, державні та суспільно-політичні інститути, органи влади, політичні права і свободи, а також реальна політична діяльність громадян, соціальних груп і асоціацій і т. п.), що мають потребу в захисті;

– погляди, принципи, концепції (доктрини);

– система нормативно-правових актів, що регламентує політико-правові відносини у сфері безпеки (правова основа);

– суб'єкти (державні та громадські інститути, суспільство і громадяни), що покликані захищати політичну сферу;

– ресурси, методи і способи забезпечення політичної безпеки;

– критерії оцінювання стану політичної безпеки й ефективності її механізму [17, с. 32].

Важливою здається нам думка В. В. Серебрянникова щодо визначення типів механізмів забезпечення безпеки залежно від типу політичного режиму та форм здійснення державної

Державна політика України у сфері забезпечення інформаційної безпеки людини, суспільства, держави

влади: «Диктаторські, авторитарні і тоталітарні держави мають потребу в найбільших охоронних заходах, переважно або винятково репресивно-силових. Їм властиві гігантські механізми безпеки, що забезпечують контроль над усіма суспільно-політичними установами і громадянами з метою виявлення і жорстокого придушення найменших ознак відступу від офіційної ідеології і моралі, особливо ознак політичної опозиції, а також протидія ворожим зовнішньополітичним силам. Розбухання чисельності служб охорони влади, їхньої озброєності, витрат на утримання може свідчити про негативні зміни характеру влади» [17, с. 30].

Механізм забезпечення політичної безпеки є такою інституційною оформленою діяльністю насамперед державних і недержавних політичних акторів, яка дозволяє за оптимальних умов сформувати і зберегти безпеку політичної системи, а також одночасно забезпечити мирні умови існування і розвиток країни. Якщо представити цю тезу трохи інакше, то механізм забезпечення політичної безпеки можна розуміти як системну єдність нормативних, організаційних і практичних дій суб'єктів політики, за допомогою яких забезпечується досягнення цілей безпеки політичної системи суспільства.

З урахуванням викладеного спробуємо визначити принципи забезпечення політичної безпеки. Отже, основними принципами політичної безпеки мають бути: законність; збереження балансу політичних інтересів особи, суспільства, держави; взаємна відповідальність особи та

держави щодо забезпечення політичної безпеки; інтеграція з міжнародними системами безпеки; дотримання Конституції та законодавства України при забезпеченні політичної безпеки; єдність, взаємозв'язок, збалансованість з іншими видами національної безпеки.

Демократичні правові держави, не применшуючи значення спеціальних механізмів політичної безпеки, базуються на посиленні довіри і підтримки з боку народу, на збільшенні кількості громадян, що дбають про зміцнення існуючого конституційного ладу і свідомо підтримують його політику. За висловом давньоримського філософа Сенеки, кращим захистом для влади і держави є любов народу. Забезпечення політичної безпеки залежить не від ефективної діяльності спецслужб, а від влади, характеру її політики, широти її соціальної підтримки. Таким чином, широка соціальна підтримка влади і здійснювана нею політика забезпечують міцність, безпеку і стабільність державного ладу краще, ніж самий гігантський карально-репресивний механізм.

На нашу думку, в Україні доцільно було б створити систему політичної безпеки, що відповідає демократичній правовій державі. Для цього сама держава повинна стати такою. У зв'язку з цим першочергове значення має розвиток громадянського суспільства, підвищення політичної та правової культури й активності народу, позбавлення його від патерналістських настроїв. Оскільки політична безпека охоплює також і захист політичних прав та свобод,

State policy of Ukraine in the field of the information security of person, society and state

важливо, щоб політична сфера була надійно захищена від сваволі й амбіцій силових структур (армії, розвідки, контррозвідки, правоохоронних органів і т. п.). Вони повинні бути виключені з внутрішньої політичної боротьби та деполітизовані.

Забезпечення політичної безпеки потребує розробки та реалізації Концепції політичної безпеки України. Цей документ повинен відповідати національним інтересам України, стати стратегічним орієнтиром її розвитку та закласти підвалини безпеки розвитку національної внутрішньої та зовнішньої політики [18].

У виявленні і захисті справжніх національних інтересів у сфері політики в демократичних державах величезна роль належить опозиції, незалежним ЗМІ, різним асоціаціям і фондам, громадській думці, науковим інститутам. Однією з провідних тенденцій розвитку системи політичної безпеки є підвищення в ній ролі транснаціональних інститутів і організацій. Громадяни можуть звертатися до регіональних і міжнародних органів безпеки у випадку загроз їх політичним правам і свободам.

Висновки. Дослідження у сфері політичної безпеки є міждисциплінарними, оскільки є дотичними до юридичної науки, політології, соціології, економіки та військових наук. Політична безпека, як складова національної безпеки, тісно взаємопов'язана з державною та конституційною безпекою, але не є тотожна їм. Політична безпека, як складова національної, включає в себе компоненти,

що характерні й для національної безпеки: по-перше, має бути адресат, цінності якого знаходяться під загрозою (особа, суспільство, держава); по-друге, має бути джерело загроз; по-третє, мають бути заходи та заходи, які дозволяють нейтралізувати ці загрози. Отже, політична безпека тісно пов'язана з конституційною, але є ширшим поняттям, що охоплює собою й конституційно-правовий аспект її забезпечення.

Особливість політичної безпеки, на відміну від державної чи конституційної, полягає в тому, що забезпечення політичної безпеки є цілеспрямованою діяльністю державних та недержавних суб'єктів, ключовим критерієм процесу забезпечення політичної безпеки є захист національних політичних інтересів, забезпечення політичної безпеки має характер комплексної діяльності, що одночасно охоплює різні сфери національної безпеки (економічну, соціальну, державну, інформаційну тощо).

Механізм забезпечення політичної безпеки включає в себе: об'єкти, що мають потребу в захисті; погляди, принципи, концепції (доктрини); систему нормативно-правових актів, що регламентує політико-правові відносини у сфері безпеки; суб'єкти (державні та громадські інститути, суспільство і громадяни), що покликані захищати політичну сферу; ресурси, методи і способи забезпечення політичної безпеки; критерії оцінювання стану політичної безпеки й ефективності її механізму.

Державна політика України у сфері забезпечення інформаційної безпеки людини, суспільства, держави

Список використаних джерел

1. Christian Endreß, Nils Petersen. Die Dimensionen des Sicherheitsbegriffs [Електронний ресурс] / Ch. Endreß, N. Petersen. – Режим доступу : <http://www.bpb.de/politik/innenpolitik/innere-sicherheit/76634/dimensionen-des-sicherheitsbegriffs?p=all>.
2. Пилипчук В. Г. Еволюція наукових поглядів стосовно поняття «державна безпека» [Електронний ресурс] / В. Г. Пилипчук // Стратегічна панорама. – 2003. – № 2. – С. 17–20. – Режим доступу : <http://www.niisp.org/>.
3. Дармокрик В. Ф. Политическая безопасность в современной России : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. полит. наук : спец. 23.00.02 [Електронний ресурс] / Дармокрик В. Ф. – Саратов, 2007. – Режим доступу : <http://www.dissercat.com/content/politicheskaya-bezopasnost-v-sovremennoi-rossii#ixzz51c8M3u00>.
4. Nielebock, Thomas (2016): Frieden und Sicherheit – Ziele und Mittel der Politikgestaltung. In: Neue Herausforderungen der Friedens und Sicherheitspolitik. Deutschland&Europa. Landeszentrale für politische Bildung Baden-Württemberg. 71/2016. S. 6–17 [Електронний ресурс] // http://www.deutschlandundeuropa.de/71_16/herausforderung_sicherheitspolitik.pdf.
5. Політологічний енциклопедичний словник : навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : Генеза, 1997. – 395 с.
6. Путилин Б. Г. Национальная и международная безопасность [Електронний ресурс] / Б. Г. Путилин. – Режим доступу : <http://www.xserver.ru/user/nazmb>.
7. Военная доктрина Украины (в редакции 2004 г.) : указ Президента Украины від 15 червня 2004 р. № 648/2004 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 30.
8. Шуберт Т. Э. Конституционная безопасность : понятие и угрозы / Т. Э. Шуберт // Право. – 1997. – № 41.
9. Гончаров И. В. К вопросу о понятии конституционной безопасности государства / И. В. Гончаров // Государство и право. – 2003. – № 12. – С. 104–108.
10. Кравчук О. Ю. Місце політичної безпеки в межах цілісної системи національної безпеки / О. Ю. Кравчук [Електронний ресурс] // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер. : Політологія. – 2012. – Т. 182, Вип. 170. – С. 116–119. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdupol_2012_182_170_26.
11. Єзеров А. А. Конституційна безпека як складник національної безпеки України / А. А. Єзеров [Електронний ресурс] // Стратегічні пріоритети. – 2013. – № 2(27). – С. 125 – Режим доступу : <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/18-1436353240.pdf>.
12. Галузин А. Ф. Правовая безопасность и ее принципы / А. Ф. Галузин. – СПб. : Изд-во Р. Асланова «Юридический центр Пресс», 2008. – С. 303–304.
13. Бачинин В. А. Энциклопедия философии и социологии права / В. А. Бачинин. – СПб. : Изд-во Р. Асланова «Юридический центр Пресс», 2006. – С. 109–110.
14. Приходько Х. В. Політична безпека України: конституційно-правовий аспект / Х. В. Приходько // Юридичний науковий електронний журнал. – 2015. – № 1. – С. 36–40.
15. Серебрянников В. В. Социальная безопасность и ее место и значение в общей системе безопасности [Електронний ресурс] / В. В. Серебрянников // Режим доступу : <http://www.serebryannikov.ru/literature.html>.
16. Нижник Н. Р. Національна безпека України / Н. Р. Нижник, Г. П. Ситник. – Ірпінь, 2000. – 304 с.
17. Серебрянников В. В. О политической безопасности России / В. В. Серебрянников // Социально-политический журнал. – 1997. – № 3. – С. 28–39.

State policy of Ukraine in the field of the information security of person, society and state

18. Кравчук О. Ю. Створення системи забезпечення політичної безпеки України в межах цілісної політики національної безпеки [Електронний ресурс] / О. Ю. Кравчук // Наукові праці. – Т. 131. – Вип. 118 «Політологія». – С. 73–76. – Режим доступу : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?

19. Кротов Д. В. Политическая безопасность России: проблемы обеспечения

в Южном федеральном округе : дис. ... канд. полит. наук [Електронний ресурс] / Кротов Д. В. – Ростов-на-Дону, 2002. – 140 с. – Режим доступу : <http://www.dissercat.com/content/politicheskaya-bezopasnost-rossii-problemy-obespecheniya-v-yuzhnom-federalnom-okruge.>

Рецензенти:

доктор юридичних наук, професор
І. Слюсарчук,
кандидат юридичних наук, доцент
В. Окіпнюк

Аннотация. В статье анализируется содержание понятий «безопасность», «политическая безопасность», «государственная безопасность», «конституционная безопасность», исследуется их соотношение и взаимосвязь, рассматривается структура системы политической безопасности и механизм её обеспечения.

Ключевые слова: безопасность, политическая безопасность, государственная безопасность, национальная безопасность, конституционная безопасность, система политической безопасности, механизм политической безопасности.

Abstract. The content of the notions «security», «political security», «state security», «constitutional security» were analyzed in the article; their correlation and interconnection were investigated; the structure of political security system and the mechanism of its provision were analyzed.

Key words: security, political security, state security, national security, constitutional security, political security system, mechanism of political security.